

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Національного університету охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

10 12 2025 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації**

Бодашевської Катерини Дмитрівни

**на тему: «Оптимізація тактики збереження репродуктивного здоров'я жінок
після переривання вагітності в ранніх термінах»**

що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

**в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Акушерство та гінекологія»)**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від 08.12.2025 №5064 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Савченко Сергій Євгенійович, професор кафедри репродуктивної та пренатальної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Рецензент: - Карлова Олена Олександрівна, професор кафедри репродуктивної та пренатальної медицини НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Рецензент: - Сербенюк Анастасія Валеріївна, завідувачка кафедри репродуктології та клінічної ембріології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

розглянувши докторську дисертацію Бодашевської Катерини Дмитрівни на тему:

«Оптимізація тактики збереження репродуктивного здоров'я жінок після переривання вагітності в ранніх термінах» (тему дисертації затверджено рішенням

Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л.

Шупика протокол № 19/6 від 29.12.2020р.), наукові публікації, в яких висвітлено

основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних

кафедр (кафедри репродуктивної та пренатальної медицини, кафедри репродуктології та клінічної ембріології) ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації.

Проблема переривання вагітності в ранніх термінах до сьогодні є надзвичайно поширеною незважаючи на всі світові стратегії, методи та спроби її подолання. Безперечним є вплив штучних абортів на майбутнє репродуктивне здоров'я жіночого населення. Задля збереження здорової нації та подолання демографічної кризи у світі, скорочення використання державних коштів для боротьби з наслідками некомпетентно проведених переривань важливим є удосконалення периабортних програм, навичок медичного персоналу, покращення інформованості пацієнтів щодо наявних актуальних можливостей, а найголовніше – доступності до різних методів контрацепції та запобіганню небажаної вагітності.

Сучасні дослідження зосереджені на виявленні потенційних факторів ризику негативного впливу перенесеного абортів на репродуктивне здоров'я, а також на способах та методах їх виявлення та профілактики на етапі до, під час та після процедури.

На підставі визначеної актуальності було сформульовано мету, завдання та методи дослідження.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є науково-дослідною роботою кафедри репродуктивної та пренатальної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика: «Оптимізація тактики збереження репродуктивного здоров'я жінок після переривання вагітності в ранніх термінах», №0120U105330 номер державної реєстрації, термін виконання 2020 - 2025 роки, а автор є її виконавцем.

3. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Дисертаційна робота - самостійне наукове дослідження авторки, виконане під керівництвом доктора медичних наук, професора кафедри репродуктивної та пренатальної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України Суханової Ауріки Альбертівни. За участі наукового керівника обрано напрям дослідження, сформульовано мету і завдання, обрані методи дослідження. Здобувачкою самостійно проведено ретроспективний аналіз 119 історій хвороби пацієнток, яким було проведене переривання вагітності (дослідна група) у порівнянні із 430 історіями хвороби жінок (група порівняння), у документації яких не відображено анамнестичного штучного переривання вагітності. Комплексно обстежено 160 жінок, які планували переривання небажаної вагітності в ранньому терміні: розділено на дві основні групи по 40 вагітних, яким було виконано медикаментозний аборт із використанням міфепристону в комбінації з мізопростолом, та 40 пацієнток з перериванням вагітності методом вакуум-аспірації. Дві контрольні групи були сформовані теж по 40 пацієнток в кожній, у яких ведення післяабортного періоду відбувалося за загальноприйнятими

принципами. Усі клінічні, лабораторні та інструментальні дослідження проводились авторкою особисто або за її безпосередньої участі. Дисертантка самостійно визначила незалежними факторами ризику хронічного ендометриту після артіфіційного переривання вагітності в ранніх термінах: вік ≥ 30 років, ожиріння, анемії, наявність попереднього абортів в анамнезі, III-IV ступенів чистоти вагінального вмісту, виконання абортів в терміні > 9 тижнів, затримка елементів плідного яйця після переривання поточної вагітності, розробила алгоритм периабортного ведення пацієнток. Дисертантка самостійно розробила комплекс лікувально-профілактичних та організаційних заходів для жінок, які планували переривання вагітності в ранніх термінах з метою збереження репродуктивного здоров'я жінок, впровадила її в гінекологічну практику, провела перевірку ефективності. Статті, в яких відображені результати роботи написані у співавторстві зі співробітниками кафедри, проте вклад здобувачки у їх написання і оформлення є найбільш вагомим. Загалом внесок авторки у виконання роботи є основним.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Аспіранткою Бодашевською К.Д. вперше в Україні:

- встановлено, що наявність артіфіційних абортів в анамнезі асоціюється із збільшенням частоти кольпіту, дисплазії епітелію шийки матки, запальних захворювань матки, сальпінгоофориту, безпліддя, звичного невиношування вагітності, а також частоти акушерських ускладнень, таких як мимовільних викиднів у ранньому терміні, загрози переривання вагітності, передчасних пологів, абдомінального оперативного розродження, плацентарних ускладнень;
- оцінено ефективність методів переривання вагітності в ранніх термінах у досліджуваній когорті жінок, де медикаментозний становив 90,7%, вакуум-аспірації – 98,5%, медикаментозний аборт асоціюється у 5,48 рази більшою частотою затримки елементів плідного яйця, у 6,53 рази - прогресування вагітності, у 8 разів частішими аномальних маткових кровотеч, у 4,7 рази -

поліпів ендометрію, а вакуум-аспірація - з більшою частотою хронічного ендометриту;

- з'ясовано, що в пацієнок після вакуум-аспірації достовірно більш виражене зменшення товщини ендометрію в післяабортному періоді;
- визначено незалежними факторами ризику хронічного ендометриту після артифіційного переривання вагітності в ранніх термінах: вік ≥ 30 років, ожиріння, анемії, наявність попереднього аборт(ів) в анамнезі, III-IV ступенів чистоти вагінального вмісту, виконання аборт(ів) в терміні > 9 тижнів, затримка елементів плідного яйця після переривання поточної вагітності;
- вперше застосовано розроблений комплекс лікувально-профілактичних та реабілітаційних заходів, що дозволяє знизити частоту хронічного ендометриту та виявлення «тонкого» ендометрію з товщиною як після медикаментозного аборт(ів), так і після вакуум-аспірації, з одночасною корекцією анемії, порушень мікробіоценозу статевих шляхів, покращенням психоемоційного статусу та якості життя.

6. Практичне значення отриманих результатів дослідження.

Результати дослідження довели, що медикаментозну корекцію середнього та тяжкого ступеня анемії в пацієнок в доабортному періоді доцільно забезпечувати внутрішньовенним введенням трьохвалентного заліза гідроксид сахарозного комплексу дозою 10 мл (200 мг заліза) в 200 мл 0,9% розчину натрію хлорида до та через добу після процедури аборт(ів) з наступним переходом на таблетовані форми заліза протягом 3 місяців в загальноприйнятих дозуваннях.

Рекомендовано застосовувати деквалінію хлориду 10 мг вагінально курсом 6 днів з метою санації піхви для підвищення інфекційної безпеки проведення штучного переривання вагітності.

На основі досліджень переконливим є індивідуальний підбір та використання комбінованого орального контрацептиву залежно від гінекологічного анамнезу та результатів дослідження гормонів першої та другої фаз МЦ на період не менше, ніж на 12 місяців після переривання вагітності: із овуляторним МЦ із недостатністю лютеїнової фази - препарату етинілестрадіолу 0,02 мг та гестодену 0,075 мг або етинілестрадіолу 0,03 мг та гестодену 0,075 мг; при наявності аномальних маткових кровотеч, порушень циклу – препарату дезогестрелу 0,15 мг та етинілестрадіолу 0,03 мг; при гіперандрогенії – препарату хлормадинону ацетату 2 мг та етинілестрадіолу 0,03 мг; при аденоміозі – комбінацію дієногесту 2 мг та етинілестрадіолу 0,03 мг; жінкам без гінекологічної патології – препарату гестодену (мікронізованого) 0,06 мг і 0,015 мг етинілестрадіолу (мікронізованого).

Запропоновано використання інфламафертину 2мл (1ампула, 10мг)

внутрішньом'язово через день курсом 10 ін'єкцій з метою протизапальної та розсмоктувальної дії, зменшення інтенсивності деструктивних, інфільтративних та проліферативних процесів у вогнищі запалення після аборту.

Доведено, що діадинамотерапія двома постійними імпульсними струмами напівсинусоїдальної форми частотою 50 і 100 Гц та низької напруги курсом від 3 до 10 процедур щоденно або через день показана з метою нейростимулюючого та міостимулюючого впливу на матку.

Результати дослідження довели, що під час периабортного консультування доцільно тестувати пацієнток на предмет виявлення тривожних розладів та за потреби терапії з психологом чи психотерапевтом.

Отримані дані підкреслюють важливість використання клініцистами диференційованого підходу задля збереження репродуктивного здоров'я в жінок зі штучним абортom в ранніх термінах вагітності використання комплексу лікувально-профілактичних заходів, який складається з корекції анемії, профілактики інфекційних ускладнень у доабортному періоді та призначення комбінованих оральних контрацептивів, інфламафертину, діадинамотерапії в післяабортному періоді та тестування психоемоційного стану пацієнток.

7. **Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.** Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 234 актуальні літературні праці інших вчених. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.
8. **Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.** За темою дисертації опубліковано 4 наукові роботи, з яких 2 статті в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, зокрема, 2 у виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази Scopus. Матеріали досліджень апробовано в 7 доповідях на міжнародних та українських конференціях та конгресах. Дисертація викладена на 163 сторінках тексту і складається з вступу, огляду літератури, 3 розділів власних досліджень, розділу аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та переліку використаних джерел, який включає 234 посилання і займає 27 сторінок. Робота ілюстрована 25 таблицями, 17 рисунками.

Список публікацій за темою дисертації

1. Бодашевська К.Д. Вплив артифіційних абортів на стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку. Результати когортного дослідження. *Український журнал «Здоров'я жінки»*, 2024. №2(171). С.57-62. doi: 10.15574/NW.2024.171.57. (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка тез доповіді)
2. Бодашевська К.Д., Суханова А.А. Порівняльний аналіз клінічної ефективності і безпечності сучасних методів артифіційного переривання вагітності в ранніх термінах. Результати когортного дослідження. *Український журнал «Здоров'я жінки»*, 2024. №3(172). С.29-35. doi: 10.15574/NW.2024.172.29. (Здобувачем проведено набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка тез доповіді)
3. Бодашевська К. Д., Суханова А. А., Таран О. А., Ластовецька О. Б., Боднарчук О. В., Белінський А. В., Вознюк А. В. Оцінка факторів ризику хронічного ендометриту після артифіційного переривання вагітності в ранніх термінах. *Український журнал Перинатологія і Педіатрія*. 2024: № 3 (99). С. 61-66. doi: 10.15574/PP.2024.3(99).6166. (Здобувачем проведено аналіз літературних джерел, набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).
4. Кравців М. І., Бодашевська К. Д., Дудченко В. М., Таран О. А., Бевз Г. В., Вознюк А. В. Оцінювання стану ендометрія залежно від методу переривання вагітності та особливостей ведення післяабортного періоду. *Український журнал Перинатологія і Педіатрія*. 2024: № 4 (100). С. 76-83. doi: 10.15574/PP.2024.4(100).7683. (Здобувачем проведено аналіз літературних джерел, набір клінічного матеріалу, узагальнення результатів дослідження, оформлення і підготовка статті до друку).

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Отримані результати дослідження були інтегровані у лікувально-діагностичну практику КНП «Київський міський центр репродуктивної та перинатальної медицини».

Результати, отримані в ході наукового дослідження, застосовуються у навчальному процесі кафедри репродуктивної та пренатальної медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика при викладанні студентам, інтернам та лікарям.

Теоретичні положення та практичні рекомендації, сформульовані на основі матеріалів дослідження, можуть бути використані у навчанні студентів вищих медичних навчальних закладів та включені до програм післядипломної освіти лікарів акушер-гінекологів.

10. Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи докладалися і обговорювалися на Пленумі Асоціації акушерів-гінекологів України та Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Акушерство, гінекологія, репродуктологія: нові реалії» (Київ, 2022), на міжнародному XXIV FIGO World Congress of Gynecology and Obstetrics (Paris, 2023), на VIII Подільській всеукраїнській міждисциплінарній науково-практичній конференції з міжнародною участю: «Організація та досягнення невідкладної допомоги, інтенсивної терапії та анестезіології в 2024 році» (Вінниця, 2024), на майстер-класах «Мультидисциплінарна школа: Збереження здоров'я жінки» (Вінниця, 2024-2025рр.) та на наукових конференціях Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (Київ, 2024-2025 рр.).

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Бодашевську К.Д. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач вміє глибинно аналізувати та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінний здобувач та науковець, висококваліфікований та відповідальний лікар акушер-гінеколог.

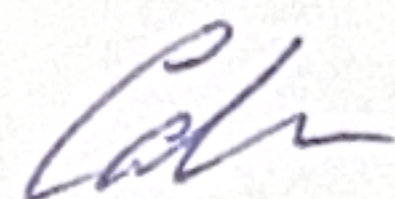
Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від

19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»,
рекомендувати дисертацію БОДАШЕВСЬКОЇ Катерини Дмитрівни на тему:
«Оптимізація тактики збереження репродуктивного здоров'я жінок після
переривання вагітності в ранніх термінах» до розгляду у разовій спеціалізованій
вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222
«Медицина».

Головуючий на засіданні

професор кафедри репродуктивної та
пренатальної медицини, д.мед.н

Сергій САВЧЕНКО

Рецензент,

професор кафедри репродуктивної та
пренатальної медицини НУОЗ України
імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Олена КАРЛОВА

Рецензент,

асистент кафедри репродуктології та
клінічної ембріології НУОЗ України
імені П. Л. Шупика, д.мед.н.

Анастасія СЕРБЕНЮК

Секретар фахового семінару,

к.мед.н., асистент кафедри репродуктології
та клінічної ембріології

Ірина МАЛИШЕВА